

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/196774,Wlodzimierz-Suleja-Czas-stalinowskiej-nocy-Zniewalanie.html>
26.02.2026, 21:50

Włodzimierz Suleja: Czas stalinowskiej nocy. Zniewalanie

Wyniki wyborów z 1947 r. były z góry przesądzone. W starciu z komunistycznym Blokiem Stronnictw Demokratycznych samotne PSL nie miało w praktyce realnych szans. Protesty nic już nie mogły zmienić, Polskę, podobnie jak i inne „ludowe demokracje”, obejmował czas stalinowskiej nocy.

[Komunizm Okupacja sowiecka Wybory 1947 ZSRS](#)

19.02

Propagandowa fotografia promująca utworzenie Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego i jego pierwsze działania - wydanie Manifestu Lipcowego i przeprowadzenie reformy rolnej. Fot. AIPN

Wyborcze „zwycięstwo” umożliwiło komunistom w praktyce niczym niekrępowane konstruowanie realiów ustrojowych. Czyniono to w majestacie prawa, co wiązało się z przygniatającą przewagą „blokowych” posłów na forum otwartego 4 lutego 1947 r. parlamentu. Już dzień później funkcję prezydenta państwa powierzono jednemu kandydatowi zgłoszonemu na to stanowisko, czyli Bierutowi, a 6 lutego utworzono rząd, na czele którego stanął całkowicie uległy wobec komunistów i sowieckich „opiekunów” Józef Cyrankiewicz.

Był on zresztą typowym figurantem. W gabinecie tym o wiele więcej do powiedzenia miał odpowiadający za przemysł Hilary Minc, niezmiennie zawiadujący „bezpieczeństwem” Radkiewicz czy zaledwie podsekretarz stanu w Prezydium Rady Ministrów, Jakub Berman.

Ustrój przywieziony na czołgach

Powyborczy czas władze komunistyczne uznały wszakże za okres przejściowy. W czasie jego trwania realia ustrojowe określać miała uchwalona 19 lutego, przy sprzeciwie jedynie części posłów PSL, mała konstytucja. Zrywała ona w gruncie rzeczy z systemem, obowiązującym w międzywojennej Polsce po wejściu w życie konstytucji marcowej, stając się czytelną zapowiedzią upodabniania rozwiązań ustrojowych do tych, które obowiązywały w ZSRS.

Teoretycznie najwyższym organem ustawodawczym pozostawał sejm. Władzę wykonawczą reprezentował prezydent, rząd i nieznana do tej pory instytucja w postaci Rady Państwa. Zachowano też – z pozoru już tylko niezawisłe – sądy. W gruncie rzeczy podział kompetencji pomiędzy władzą ustawodawczą a wykonawczą nie był czytelny, przy czym ta ostatnia dysponowała w praktyce większymi możliwościami, a koordynująca poczynania rad narodowych Rada Państwa tworzyła w rzeczywistości odrębny, wymykający się społecznej kontroli, system sprawowania władzy. Władzy brutalnie łamiącej prawa i swobody obywatelskie (gwarantowane jedynie werbalną deklaracją sejmową) i zależnej od obcego centrum dyspozycyjnego.

[Czytaj artykuł Włodzimierza Sulei *Czas stalinowskiej nocy. Zniewalanie na portalu przystanekhistoria.pl*](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Okupacja sowiecka, Partia Komunistyczna, ZSRS

Artykuł